

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МИНИСТРЛАР КАБИНЕТЫ АППАРАТЫ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘГАРИФ ҺӘМ ФӘН МИНИСТРЛЫГЫ
КАЗАН (ИДЕЛ БУЕ) ФЕДЕРАЛЬ УНИВЕРСИТЕТЫ
ФИЛОЛОГИЯ ҺӘМ МӘДӘНИЯТАРА БАГЛАНЫШЛАР ИНСТИТУТЫ
Г.ТУКАЙ ИСЕМЕНДӘГЕ ТАТАР ФИЛОЛОГИЯСЕ ҺӘМ МӘДӘНИЯТАРА
БАГЛАНЫШЛАР БҮЛЕГЕ
ГОМУМИ ЛИНГВИСТИКА, ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЯ ҺӘМ ТӘРЖЕМӘ
БЕЛЕМЕ КАФЕДРАСЫ

**ТАТАР ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЯСЕ:
ПРОБЛЕМАЛАР ҺӘМ ПЕРСПЕКТИВАЛАР**

*гомуми урта, махсус урта һәм югары белем биру йортларында
укучыларның V Бөтенроссия фәнни-гамәли конференциясе*

ПРОГРАММА

21 нче февраль, 2014 нче ел

КОНФЕРЕНЦИЯНЕҢ ЭШ ТӘРТИБЕ

21 нче февраль, 2014 нче ел

<i>9.00 – 10.00</i>	Конференциядә катнашучыларны теркәү (Татарстан ур., 2 нче йорт, ФМБИның төп бинасы)
<i>10.00 – 11.30</i>	Конференцияне ачу (Татарстан ур., 2 нче йорт, актлар залы)
<i>11.30 -12.30</i>	Төшке аш (Татарстан ур., 2 нче йорт, “Трали-вали” кафесы, 0 кат)
<i>12.30 - 15.30</i>	Секцияләр эше 1 нче секция – 207 нче аудитория 2 нче секция – 123 нче аудитория 3 нче секция – 103 нче аудитория 4 нче секция – 105 нче аудитория 5 нче А секция – 241 нче аудитория 5 нче Б секция – 239 нчы аудитория 6 нчы А секция – 244 нче аудитория 6 нчы Б секция – 104 нче аудитория
<i>13.30 - 14.30</i>	Мәктәп укытучылары өчен түгәрәк өстәл (актлар залы)
<i>15.00 - 15.30</i>	Лингвокультурология конкурсы (актлар залы)
<i>15.30 - 15.45</i>	Кофе-брейк
<i>16.00 - 18.00</i>	Секцияләр эше 1 нче секция – 207 нче аудитория 2 нче секция – 123 нче аудитория 3 нче секция – 103 нче аудитория 4 нче секция – 105 нче аудитория 5 нче А секция – 241 нче аудитория 5 нче Б секция – 239 нчы аудитория 6 нчы А секция – 244 нче аудитория 6 нчы Б секция – 104 нче аудитория
<i>18.00 – 18.30</i>	Секцияләр эшенә йомгак

22 нче февраль, 2014 нче ел

<i>10.00-12.00</i>	Казан шәһәренең истәлекле урыннары буйлап экскурсия
<i>12.00</i>	Конференциядә катнашучыларны озату

Конференциянең регламенты:

Секция докладлары – 4-5 мин.

Фикер алышулар – 2-3 мин.

1 НЧЕ СЕКЦИЯ
ТАТАР ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЯСЕНЕҢ АКТУАЛЬ
МӘСЬӘЛӘЛӘРЕ

(Татарстан ур., 2; 207 нче ауд.)

Секция житәкчеләре:

Жамалетдинов Рәдиф Рифкатович – ФМБИ директоры, филология фәннәре докторы, профессор, гомуми лингвистика, лингвокультуроология һәм тәржемә белеме кафедрасы мөдире

Болгарова Рәмзия Марсовна – гомуми лингвистика, лингвокультуроология һәм тәржемә белеме кафедрасы доценты

Едиханов Искәндәр Жәмилевич – гомуми лингвистика, лингвокультуроология һәм тәржемә белеме кафедрасы доценты

Саттарова Мәдинә Рәшитовна – гомуми лингвистика, лингвокультуроология һәм тәржемә белеме кафедрасы доценты

Сәркатип:

Фәрзиева Алисә – татар филологиясе һәм мәдәниягә багланышлар бүлегә студенты

Чыгышлар:

Мәктәп укучылары

1. **Гаделшина А. (Казан)** Мәкальләрдә төрле кош атамаларының кулланылышы
2. **Гатиятуллин А. (Яр Чаллы)** Татар сөйләм этикетинда гафу үтенү гыйбарәләре
3. **Гәрәева Ч. (Казан)** Мәдәни һәм рухи кыйммәтләр булдыруда милли төбәк компонентларының роле
4. **Гыймадиева Г. (Балык Бистәсе р-ны)** Р. Мөхәмәдиевның “Истәлек өчен – Гыйлемханга” әсәрендә су төшенчәсен белдергән сүзләр
5. **Гыйсмагуллина Л. (Тубән Кама)** Татар дөнья тел картинасында саннар
6. **Йосыпова К. (Әлмәт)** Тел һәм мәдәният арасындагы бәйләнеш
7. **Мингәрәева Л. (Спас р-ны)** Афоризмның бер төре буларак антлар
8. **Нурмөхәмәтова А. (Казан)** Ә.Еникинең “Әйтәлмәгән васыять” әсәрендә “йорт-торак” мәгънәсен белдергән сүзләр
9. **Сәмгуллина А. (Мамадыш р-ны)** «Йорт» һәм «торак» компонентлы лексик берәмлекләр
10. **Фадеев И. (Питрәч)** П. Апушев шигырьләрендә туган як, милли гореф-гадәтләр чагылышы
11. **Фатыхов Р. (Казан)** Татар телендә сөйләм әдәбенә үзенчәлекләре
12. **Хәбибуллина А. (Казан)** Бүгенгә көндә сөйләм культурасы
13. **Хәбриева Ә. (Әлмәт)** Кеше кыяфәтен тасвирлауда төс белдерүче сүзләр
14. **Хәйруллина З. (Биектау)** Поэзиядә төсләр символикасы
15. **Һадиев И. (Актаныш)** И.Юзеевның ижатында төсләр
16. **Шиһапова А. (Казан)** Табышмакларда саннар бирелеше

Студентлар һәм аспирантлар

1. **Абдуллина А.** (КФУ, ИФМК) Лексико-семантическое поле «тәрбия» в дидактических трудах Р.Фахретдина
2. **Бариева Н.** (КФУ, ИФМК) Специфика патриотических и любовных реализаций концепта *хыял* в произведениях С.Раимева
3. **Валиева А.** (Уфа, БГПУ) Этимологическое развитие концептов *блеск* в русском и татарском языках
4. **Васильева О.** (БГУ, Стерлитамакский филиал) Концепты «добро» и «зло» в русских и чувашских пословицах
5. **Габдрахманова Р.** (КФУ, ФМБИ) Эдәби эсәр тәржемәсендә гендер аспектынын бирелеш үзенчәлекләре
6. **Газизова Ч.** (КФУ, ФМБИ) Татар лингвомәдәниятендә «чәй» төшенчәсе
7. **Галиуллина Д.** (КФУ, ФМБИ) Татар мәкальләрендә акыл эшчәнлегенә бирелеше
8. **Гомәрова Д.** (КФУ, ФМБИ) Чагыштыруларның лингвокультурологик потенциалы
9. **Исхакова Р.** (Башкортстан, БДПУ) Татар дөнья тел картинасында «юл» концептосферасын тәшкил итүче лексик берәмлекләр
10. **Камаева И.** (КФУ, ФМБИ) Ат образының татар халык мәкальләрендә кулланылышы
11. **Кутдусова Л.** (КФУ, ИФМК) Тематическое поле *мода* в журналах для женщин
12. **Латыпова А.** (Башкортстан, БДПУ) М.Нәзиров ижатында туган жир концепты
13. **Миннемүллин Р.** (КФУ, ФМБИ) Сынамышларда төрле кош атамалары кулланылышы
14. **Никитина А.** (БГУ, Стерлитамакский филиал) Концепт «любовь» в пословицах и поговорках чувашского народа
15. **Салихова А.** (КФУ, ФМБИ) Мәкальләрдә төс концепты
16. **Тарзими́на Д.** (Башкортстан, БДПУ) Татар мәкаль-әйтемнәрендә “сүз” образының чагылышы
17. **Тюрина Р.** (КФУ, ИФМК) Лексические средства изображения культуры востока в романе С.Логинова «Колодезь»
18. **Фәрзиева А.** (КФУ, ФМБИ) А.Хәлим прозасында милли дөнья сурәте
19. **Ханова З.** (КФУ, ФМБИ) Татар дөнья тел картинасында «чабата» лексемасы
20. **Хуснутдинова Г.** (Башкортстан, БГПУ) Орнитоним аккош (лебедь) в лингвокультурном аспекте
21. **Шәрифуллина Г.** (Яр Чаллы) Ф.Яруллин поэзиясендә “Язмыш” концепты

2 НЧЕ СЕКЦИЯ
ТЕЛ, ЖӘМГЫЯТЬ ҺӘМ МӨДӘНИЯТНЕҢ ҮЗАРА ТӘЭСИРЕ
(*Татарстан ур., 2; 123 нче ауд.*)

Секция житәкчеләре:

Гыйләҗетдинова Гөлинә Хәйретдиновна – гомуми лингвистика, лингвокультурология һәм тәржемә белеме кафедрасы профессоры

Нәбиуллина Гүзәл Әмировна – гомуми лингвистика, лингвокультурология һәм тәржемә белеме кафедрасы доценты

Фәтхуллова Кадрия Сәнгатовна – гомуми лингвистика, лингвокультурология һәм тәржемә белеме кафедрасы доценты

Галиуллина Динә – гомуми лингвистика, лингвокультурология һәм тәржемә белеме кафедрасы аспиранты

Сәркатип:

Бикчәнтәева Раилә – татар филологиясе һәм мәдәниятара багланышлар бүлеге студенты

Чыгышлар:

Мәктәп укучылары

1. **Бакиева А.** (*Тукай р-ны*) Телләр белү – зур байлык
2. **Бәдретдинова М.** (*Казан*) Телдә сүз иреге мәсьәләләренең чагылышы
3. **Газизов Ә.** (*Буа р-ны*) Р.Харис иҗатында табигать һәм кеше мөнәсәбәтләре
4. **Гафиятуллина Ә.** (*Азнакай*) Халык педагогикасында зәвык тәрбиясе
5. **Гобәйдуллин А.** (*Казан*) Телдә физик атамаларның һәм күренешләренең чагылышы
6. **Даянова Д.** (*Казан*) И.Юзеевның «Сандугачлар килгән безгә...» комедиясендә табигать һәм кеше проблемасы
7. **Закирова А.** (*Казан*) Татар әдәбиятында жәмгыять һәм шәхес проблемаларының яктыртылышы
8. **Минәхмәтова А.** (*Спас р-ны*) Мәкальләрен тәрбияви әһмияте
9. **Минлахметова А.** (*Әтнә р-ны*) А. Алиш әкиятләренең тәрбияви роле
10. **Миңнуллина З.** (*Казан*) Ә. Еникинең “Әйтелмәгән васыять” әсәрендә милли-әхлакый проблеманың бирелеше
11. **Нигъмәтжанова Л.** (*Казан*) И. Хәбирнең “Ялгыз тәкәрлек” романында “замана” корбаннары
12. **Сәйфетдинова Д.** (*Питрәч р-ны*) А. Алиш әкиятләрендә экология проблемасы
13. **Сафина А.** (*Казан*) Г. Исхакыйның «Ике йөз елдан соң инкыйраз» повестенда милләт һәм тел язмышы
14. **Сиражетдинова А.** (*Чистай р-ны*) Г. Исхакый һәм Г. Ибраһимов әсәрләрендә милли мәсьәлә
15. **Сөләйманова С.** (*Тукай р-ны*) Г. Тукай һәм татар музыка сәнгате
16. **Султанова Л.** (*Азнакай р-ны*) Гаиләдә татар халык мәкальләренең роле
17. **Хәертдинов Б.** (*Казан*) Рекреатив тапшыруларның телевидениедәге роле
18. **Хәйруллина Д.** (*Казан*) Зөлфәт шигъриятендә милләт һәм тел язмышы
19. **Шакиржанов И.** (*Казан*) “Бөтендөнья парәвезе”нең кеше тормышындагы урыны

Студентлар һәм аспирантлар

1. **Әхмәдуллина Л.** (КФУ, ФМБИ) Татар һәм рус фразеологизмнарында гендер факторын анализлау
2. **Батрханова А.** (КФУ, ФМБИ) Ә.Еники әсәрләренең тәржемәләрендә милли колоритны чагылдыручы сүзләр
3. **Бикчәнтәева Р.** (КФУ, ФМБИ) Исем кушу йоласы: исем сайлау актуальеге
4. **Валиахметова С.** (КФУ, ФМБИ) Г.Исхакый ижатында катнаш никах мәсьәләсе
5. **Габдуллина А.** (КФУ, ФМБИ) Мәдәни багланышларның Казан шәһәре эргонимиясендә чагылышы
6. **Гилязова С.** (КФУ, ИФМК) Этнолингвистическое исследование лексики свадебного обряда барабинских татар
7. **Гомәрова Д.** (КФУ, ФМБИ) Чагыштыруларның милли-мәдәни үзенчәлекләре
8. **Гулимила Туэрсюнтаи** (КФУ, ФМБИ) Кытайда яшәүче татарлар сөйләмәндә хайван атамалары
9. **Жиһангирова А.** (*Зәй политехника көллияте*) «Икетелле төркөм» кыенлыклары
10. **Забавнова О.** (КФУ, ИФМК) Язык и культура, их соотношение в лингвокультурологической парадигме
11. **Закирова А, Сәлимуллина Р.** (*Удмуртия Республикасы социаль-педагогика көллияте*) Татар һәм удмурт әдипләренең әдәби хезмәттәшлеге
12. **Исмаилова Л.** (КФУ, ФМБИ) Ә.Еники әсәрләрендә исәнләшү гыйбарәләре
13. **Кенжеханов Е.** (*Казахстан, Актүбә*) Қазақ-тәжік әдәби байланыстары
14. **Максимова А.** (*Казан, МТТ*) Татарстан территориясендәге рус һәм татар топонимнарының бер-берсенә йогынтысы
15. **Садия С.** (КФУ, ФМБИ) Чагыштыруларның милли үзенчәлеге
16. **Салимуллина Р.** (*Удмуртия Республикасы социаль-педагогика көллияте*) Удмуртиядә этномәдәни лагерь эшчәнлеге
17. **Сафина Р.** (КФУ, ФМБИ) Пенза өлкәсе Каменка районы Кикин авылында кушаматлар
18. **Шамсутдинов Р.** (КФУ, ИФМК) Роль Интернет-ресурсов в преподавании иностранных языков

3 НЧЕ СЕКЦИЯ
ТӘРЖЕМӘ ҺӘМ МӘДӘНИЯТАРА БАГЛАНЫШЛАР
(*Татарстан ур., 2; 103 нче ауд.*)

Секция житәкчеләре:

Юсупова Әлфия Шәүкәтовна – гомуми лингвистика, лингвокультурология һәм тәржемә белеме кафедрасы профессоры

Галиева Әлфия Макаримовна – гомуми лингвистика, лингвокультурология һәм тәржемә белеме кафедрасы доценты

Денмөхәмәтова Эльвира Николаевна – гомуми лингвистика, лингвокультурология һәм тәржемә белеме кафедрасы доценты

Шакиров Данис – гомуми лингвистика, лингвокультурология һәм тәржемә белеме кафедрасы аспиранты

Сәркатип:

Мансурова Регина – татар филологиясе һәм мәдәниятра багларышлар бүлеге магистранты

Чыгышлар:

Мәктәп укучылары

1. **Абдулвахобов К.** (*Казань*) Сопоставительное изучение словосложения в татарском и английском языках
2. **Абдулганиева А.** (*Казань*) Рус һәм татар мәкальләрендә кеше һәм жәмгыять темасы
3. **Авзалова И.** (*Мөслим р-ны*) Татар һәм рус телләрендә мәкаль-әйтмәнәр
4. **Әхмәтжанов Ш.** (*Әлмәт*) Татар һәм рус телләрендә иярчен тәмамлык жөмлөләр
5. **Галимуллин И.** (*Казань*) Татар әдәби телендә гарәп-фарсы алынмалары
6. **Гибатдинова З.** (*Чувашистан, Комсомол р-ны*) Чувашстандагы милли бәйрәмнәр һәм гореф-гадәгләр
7. **Зиннәтуллина Э.** (*Балтач р-ны*) Татар һәм инглиз телләрендә конверсия ысулы
8. **Ибраһимова А.** (*Өтнәр-ны*) Татар, рус, инглиз телләрендә сыйфат дәрәжәләре
9. **Исаева А.** (*Казань*) Сопоставительный анализ грамматических категорий имени существительного в русском, татарском и киргизском языках
10. **Қуандық Ж.** (*Казахстан, Актүбә*) Тилдә этникааралык, халықаралык ететін факторлар
11. **Мөхәмәтов Д.** (*Әлмәт*) Н.Исәнбәтнен “Хужа Насретдин” әсәрендә алынма сүзләр
12. **Өздемир А.** (*Казань*) Төрөк һәм татар телләрендә сыйфат фигурьль һәм аның заман формалары
13. **Сәхапова Л.** (*Азнакай*) Г.Тукайның тәржемә эшенә мөнәсәбәте
14. **Фарсыева Э.** (*Актаныш*) В.Шекспирның “Ромео һәм Джульетта” әсәрендә мэхәббәтне сурәтләүче өзекләрнең тәржемә үзенчәлекләре
15. **Хәсәнов Н.** (*Югары Ослан*) Татар, рус һәм инглиз мәкальләрен чагыштырып өйрәнү

Студентлар һәм аспирантлар

1. **Kamer Yafay** (КФУ, ФМБИ) Tercümede deyimlerin tercüme özellikleri
2. **Абдуллина А.** (КФУ, ИФМК) Трудности перевода дидактических произведений с татарского на русский
3. **Абуталипова Ж.** (Казахстан, Актюбе) Фразеологизмы казахского и английского языков
4. **Акбари Р.** (КФУ, ИФМК) О некоторых персидских экзотизмах в русском языке
5. **Батрханова А.** (КФУ, ФМБИ) Т.Галиуллин хикәяләренең тәржемәсендә паремияләренң бирелеше
6. **Бекниязова А.** (Казахстан, Актюбе) О переводе художественного текста
7. **Габдрахманова Р.** (КФУ, ИФМК) Особенности языковых выражений эмоций в литературном переводе с английского языка на татарский
8. **Галиуллина Г.** (КФУ, ФМБИ) Татар әсәрендәге гади сөйләмнең рус теленә тәржемәдә бирелеше
9. **Гиматова Р.** (КФУ, ИФМК) Грамматические трансформации при переводе
10. **Исмәгыйлева А.** (КФУ, ФМБИ) Казан шәһәре интернет-порталларында грамматик трансформацияләр
11. **Мансурова Р.** (КФУ, ИФМК) «Трудолюбивый» и «ленивый» в татарских и персидских паремиях
12. **Мөбәрәкшина А.** (КФУ, ФМБИ) Казан шәһәрендәге туристик объектларның атамаларын инглиз теленә тәржемә итү үзенчәлекләре
13. **Мөдәрисова Г.** (КФУ, ФМБИ) Г.Тукайның тәржемә өлкәсендә эшчәнлеге
14. **Мөхитова Г.** (КФУ, ФМБИ) Л.Толстойның “Хажы Морат” һәм “Балдан соң” әсәрләрендәге реалияләрне татар теленә тәржемә итү үзенчәлеге
15. **Мрасова Р.** (КФУ, ФМБИ) Татар һәм инглиз телендә шарт мөнәсәбәттен белдерә торган теркәгечләр
16. **Мухаметзянова Ч.** (КФУ, ИФМК) Синтаксическая типология в татарском и корейском языках
17. **Нәжипова Э.** (КФУ, ФМБИ) Кешенең тышкы кыяфәтен татар һәм рус телләрендәге фразеологик әйләнмәләр аша сурәтләнү
18. **Сабирова Р.** (КФУ, ФМБИ) Публицистик тәржемә – заман таләбе
19. **Салихова З.** (КФУ, ФМБИ) Г. Кутуйның “Тапшырылмаган хатлар” әсәренә татар теленә тәржемәсендә грамматик трансформацияләр
20. **Санзяпова Д.** (КФУ, ФМБИ) Татар һәм инглиз телендә кеше органнары белән бәйлә фразеологизмнар
21. **Сафин А.** (КМПУ) Механика терминнарын татар теленә тәржемә итү үзенчәлекләре
22. **Фәхриева Л.** (КФУ, ФМБИ) А.С. Пушкин шигырьләренең татар теленә тәржемәләрендә лексик сурәтләнү чаралары
23. **Хәбибуллина Г.** (КФУ, ФМБИ) А.С.Пушкинның “Алтын этәч турында әкият”енең татар теленә тәржемәләре
24. **Хәйруллина А.** (КФУ, ФМБИ) М.Твенның «Том Сойер» романындагы фразеологизмнары татар теленә тәржемә итү үзенчәлекләре
25. **Шәрипова А.** (КФУ, ФМБК) Географик һәм экологик атамаларның тәржемәдә бирелеше
26. **Шинһанова Г.** (КФУ, ФМБИ) Инглиз телендә шарт мөнәсәбәтенең белдерелүе

4 НЧЕ СЕКЦИЯ
МЭДЭНИ-ТАРИХИ МИРАС
(*Татарстан ур., 2; 105 нче ауд.*)

Секция житәкчеләре:

Исламова Эльвира Альбертовна – гомуми лингвистика, лингвокультурология һәм тәржемә белеме кафедрасы доценты

Кириллова Зоя Николаевна – гомуми лингвистика, лингвокультурология һәм тәржемә белеме кафедрасы доценты

Мөгьтәсимова Гөлнәз Ринатовна – гомуми лингвистика, лингвокультурология һәм тәржемә белеме кафедрасы доценты

Сәркатип:

Хөрмәтуллина Йолдыз – татар филологиясе һәм мәдәниятара багланышлар бүлеге студенты

Чыгышлар:

Мәктәп укучылары

1. **Апакова Д., Гатауллина А.** (*Казан*) Татар халык мәкальләренен эстетикасы
2. **Ахмадуллина А.** (*Казан*) Китап алсаң кулыңа, нур сибелер юлыңа
3. **Әхмәтшина Г.** (*Казан*) М.Фазлуллинның методик мирасы
4. **Бадерутдинова Г.** (*Кукмара р-ны*) Һәр төбәккәң үз теле бар
5. **Вәлиева Г.** (*Азнакай*) Г.Ибраһимов һәм туган тел
6. **Жамалетдинова Д., Шәйхетдинова Г.** (*Казан*) Ж.Вәлидинең фәнни-методик мирасы
7. **Исмаилова Э.** (*Әтнә р-ны*) Якташларыбыз – тел белеме галимнәре
8. **Калайбашева Г.** (*Чувашия, Батыр р-ны*) Борынгыдан киләчәккә сукмак
9. **Кирпичева Р.** (*Чувашия, Батыр р-ны*) Үз тарихын белмәгәннең киләчәге юк
10. **Сабитова З.** (*Арча р-ны*) Яхъя хәзрәт Сәфәргали “Васыйтьнамә”сәндә уку-укуыту проблемалары
11. **Хажиев А.** (*Актаныш р-ны*) Мәкальләрдә – халык акылы
12. **Хафизов И.** (*Түбән Кама*) Ә.Фәйзинең “Кечкенә Апуш” әсәрәндә мәкальләр
13. **Хәбибрахманова К.** (*Казан*) Кеше тормышында мифларның роле
14. **Хөсәенова Д.** (*Чувашия*) Шыгырдан фамилияләре
15. **Шәйдуллова Л.** (*Чүпрәле р-ны*) Туган ягымның бер мирасы
16. **Шәрипова З.** (*Актаныш р-ны*) Татарларда китап басу һәм мәдәният үсеше
17. **Юсупова Р.** (*Саба р-ны*) Эпиграфик язмаларның теле
18. **Яруллина Г.** (*Саба р-ны*) Г.Ибраһимов – педагог һәм дәрәсләкләр авторы

Студентлар һәм аспирантлар

1. **Айжарыкова Г.** (*Казахстан, Актюбе*) Традиция изображения А.Македонского в европейской литературе
2. **Аребаев Г.** (*Казахстан, Актюбе*) О социальной и коммуникационной роли кыпчакского языка дешти-кыпчакской эпохи
3. **Әһлиева А.** (*КФУ, ФМБИ*) М.Болгаринның “Нәһжел-фәрадис” әсәрендә тел һәм мәдәният бәйләнеше
4. **Барабанова М.** (*КФУ, ФМБИ*) Х.Кәтибнең “Жәмжәмә солтан” дастанында “ышаныч” төшенчәсенен белдерелеше
5. **Гарифуллина А.** (*КФУ, ФМБИ*) Х.Искәндәрнең фәнни-тәнкыйди эшчәнлеге
6. **Гыйлмуллина Г.** (*КФУ, ФМБИ*) Удмурт халкының йола бәйрәмнәре
7. **Девликамова В.** (*КФУ, ИФМК*) Особенности названий улиц в с.Кикино Пензенской области Каменского района
8. **Егорова Л.** (*КФУ, Алабуга филиалы*) Керәшәннәрен йола бәйрәмнәре
9. **Зәйнәтдинова А.** (*Башкортстан, БДПУ*) Борынғы төрки рун язмаларында этнонимнар
10. **Кадыйрова Д.** (*Казан, ТӘНСИ*) Татар фольклористикасы һәм Х.Бәдигый
11. **Мансурова Р.** (*КФУ, ФМБИ*) М.Әхмәтжановның “Татар халкының борынғы ырым-арбаулары һәм төрле фалнамәләре” хезмәте
12. **Мөбарәкшина А.** (*Казан, ТӘНСИ*) Татар әдәбиятында Жәләледдин Руми ижаты
13. **Сагадуллина Г.** (*КФУ, ИФМК*) Р.Мустафин о Великой Отечественной войне
14. **Хисамова С.** (*КФУ, ИФМК*) Аяк киеме атамаларында халык зәвыгы
15. **Хөрмәтуллина Й.** (*КФУ, ФМБИ*) Корьән Кәримнең кеше тормышындагы урыны
16. **Шаһабиева Ф.** (*Удмуртия Республикасы социаль-педагогика көллияте*) Д.Гобәйдинең татар мәгарифен үстерүгә керткән роле
17. **Шәйхетдинова Л.** (*КФУ, ФМБИ*) Татар һәм инглиз телләре фразеологизмнарның өйрәнү тарихы

5 НЧЕ СЕКЦИЯ
ТАТАР ТЕЛ БЕЛЕМЕ: ФӘННИ ҺӘМ ГАМӘЛИ ПРОБЛЕМАЛАР

5 А СЕКЦИЯ
(Татарстан ур., 2; 241 нче ауд.)

Секция житәкчеләре:

Нурмөхәммәтова Раушания Сәгъдәтҗановна – гомуми лингвистика, лингвокультурология һәм тәржемә белеме кафедрасы доценты

Хөснетдинов Дамир Хәйдәрвич – татар тел белеме һәм укуыту методикасы кафедрасы доценты

Һадиева Гөлфия Камилевна – татар тел белеме һәм укуыту методикасы кафедрасы доценты

Хөснуллина Гөлгенә – гомуми лингвистика, лингвокультурология һәм тәржемә белеме кафедрасы аспиранты

Сәркатип:

Басырова Алия – татар филологиясе һәм мәдәниятара багланышлар бүлгеге студенты

Чыгышлар:

Мәктәп укучылары

1. **Аскарова Э.** (*Кукмара р-ны*) Р.Мөхсинова пьесаларына филологик анализ
2. **Бадриева Р.** (*Казан*) Ә.Еники хикәяләрендә инверсия алымы
3. **Баткаева Р.** (*Пенза өлкәсе*) Халык авыз ижатында тел мәсьәләләре чагылышы
4. **Бәхтиява Л.** (*Азнакай*) Азнакай районы Татар Шуганы авылы микротопонимиясе
5. **Волкова А.** (*Казан*) Мәкальләрдә иярчен кисәкләрнең бирелеше
6. **Газизов А.** (*Яр Чаллы*) Ф.Сафинның «Сонгы көз» әсәрендә лексик сурәтләү чаралары
7. **Гайсина Н.** (*Казан*) С.Хәким поэзиясендә тел-сурәтләү чаралары
8. **Гатауллин Т.** (*Биектау*) Ә.Еникинең “Матурлык” хикәясендә синонимнар һәм синонимик парлы сүзләрнең кулланылышы
9. **Гәлләмов А.** (*Казан*) Г.Бәшировның «Туган ягым – яшел бишек» әсәрендә сыйфат һәм сыйфат ясагыч кушымчалар
10. **Гобәйдуллина Ә.** (*Биектау*) Ф. Яруллинның “Чәчәкләр моңы” повестенда тел-сурәтләү чаралары
11. **Гыйльманова Г.** (*Яңа Чишмә р-ны*) Яңа Чишмә районы сөйләше үзенчәлекләре
12. **Дүләтшин Р.** (*Сарман р-ны*) Г.Тукайның “Исемдә калганнар” әсәренен тел
13. **Әлмиева М.** (*Мамадыш р-ны*) Татар халык мәкальләрендә рәвешләренен ясалышы ягыннан төрләре
14. **Әхмәтҗалиева А.** (*Балык Бистәсе*) Балык Бистәсе төбәгендә бүгенге көндә кулланыла торган диалектизмнар
15. **Әхмәтова Д.** (*Казан*) Сөйләм телен баегтуда фразеологик әйтелмәләрнең роле
16. **Хәкимуллина И.** (*Балтач р-ны*) Ә.Еники әсәрләрендә җирле сөйләш үзенчәлекләре

Студентлар һәм аспирантлар

1. **Абдуллин Р.** (*Идел бие дәүләт физик тәрбия, спорт һәм туризм академиясе*) Хоккей спорт төренә караган терминнарның сүзьясалышында кушымчалау ысулы
2. **Басырова А.** (*КФУ, ФМБИ*) “Ризык атамалары” лексик-семантик төркемдә неологизмнар
3. **Бәдретдинова З.** (*КФУ, ФМБИ*) Каменка районы Кикин авылы укучыларының язма эшләрәндөгә типик хаталар
4. **Гайнуллина Э.** (*КФУ, ФМБИ*) Т.Галиуллинның “Һавада татарин” хикәясендә тел-сурәтләнү чаралары
5. **Гарәфетдинова А.** (*КФУ, ФМБИ*) Укучыларның сөйләм телен үстерүдә фygыльләр
6. **Гарипова Ә.** (*КФУ, ФМБИ*) Татарстан Республикасының Саба районындагы татар авыллары исемнәренән лексик-семантик төркемнәрә
7. **Гомәрова З.** (*КФУ, ФМБИ*) Татар һәм рус телләрендә төс компонентлы чагыштырулар
8. **Гыймадиева Г.** (*КФУ, ФМБИ*) Бараба татарларының килеп чыгышы һәм тел үзәнчәлегә мәсьәләсә
9. **Гыймадиева Г.** (*КФУ, ФМБИ*) Р.Миңнуллин шигырьләренән лингвистик поэтика
10. **Гиниятуллина Г.** (*КФУ, ФМБИ*) Мәктәптә компьютер технологияләрен куллану
11. **Девликамова В.** (*КФУ, ФМБИ*) Пенза өлкәсә Каменка районы Кикин авылының топонимикасы
12. **Динекеева Р.** (*Башкортстан, БДПУ*) Н. Фәттахның «Этил суы ака торур» романындагы искәргән сүзләр
13. **Жәгъфәрова Р.** (*КФУ, ФМБИ*) Хәзергә татар язучылары ижатында искәргән сүзләрнән лексик-семантик төркемчәләрә
14. **Идрисова Г.** (*КФУ, ИФМК*) Развитие речевой деятельности учащихся при обучении местоимениям татарского языка
15. **Мунадиева М.** (*КФУ, ФМБИ*) Н.Гыйматдинова әсәрләрендә киём атамаларының кулланылыш үзәнчәлекләрә
16. **Хуснуллина Г.** (*КФУ, ИФМК*) Наименования посуды и кухонной утвари в татарском языке

5 НЧЕ СЕКЦИЯ
ТАТАР ТЕЛ БЕЛЕМЕ: ФӘННИ ҺӘМ ГАМӘЛИ ПРОБЛЕМАЛАР

5 Б СЕКЦИЯ
(*Татарстан ур., 2; 239 нчы ауд.*)

Секция житәкчеләре:

Сәлахова Рузилә Рәшитовна – гомуми лингвистика, лингвокультурология һәм тәржемә белеме кафедрасы доценты

Йосытов Айрат Фаикович – татар тел белеме һәм укыту методикасы кафедрасы доценты

Нурова Лилия – татар тел белеме һәм укыту методикасы кафедрасы аспиранты

Сәркатип:

Фазлыева Илсинә – татар филологиясе һәм мәдәниягара багланьшлар бүлгеге студенты

Чыгышлар:

Мәктәп укучылары

1. *Дәүләтшина Г. (Казан)* Табышмакларда форма белдерүче сүзләр
2. *Зарипова З. (Актаныш р-ны)* Б.Рәхимова әсәрләренең тел үзенчәлекләре
3. *Зиангирова Г. (Аксубай р-ны)* 30 нчы елларда Аксубай төбәге топонимнары һәм милли составы
4. *Ибраһимова А. (Казан)* Ф.Яруллин поэзиясендә тел-сурәтләү чаралары
5. *Мәхмүрова Р. (Сарман р-ны)* Әдәби әсәрләренең теле һәм фольклор
6. *Мөхетдинова А. (Аксубай)* Х.Туфан ижатында киләчәк заман сыйфат фигуралары
7. *Нуриәхмәтова Ә. (Спас р-ны)* Спас районы Чәчәкле авылы ономастикасы
8. *Нуриева Ә. (Казан)* Халык жырлары теленең грамматик үзенчәлекләре
9. *Родькина Р. (Казан)* Татар телендә рус алынмалары һәм урынсыз кулланылган сүзләр
10. *Салеева Л. (Казан)* Дәрәмәнд шигырьләрендә лексик-стилистик чаралар
11. *Фатихова Ә. (Казан)* Вақытлы матбугатта башлам төрләре
12. *Хөрмәтуллина Г. (Актаныш р-ны)* Л.Шәехнең балалар өчен язган шигырьләрендә кеше исемнәре
13. *Хөсәенова А. (Казан)* Г.Тукай ижатында топонимик атамаларның кулланылышы
14. *Хөсәенова С. (Саба р-ны)* Р.Вәлиев шигырьләрендә синонимнар
15. *Шәвәлиева Г. (Актаныш)* Г.Афзал шигырьләрендә поэтик стилистика
16. *Шәйхетдинов И. (Яр Чаллы)* Укучыларның сөйләмәндәге хаталар

Студентлар һәм аспирантлар

1. **Азизова Г.** (КФУ, ФМБИ) Татар матбугатында инглиз алынмалары
2. **Галаятдинова Р.** (КФУ, ФМБИ) Татар һәм рус теле чагыштыруларында ак һәм кара төсләр
3. **Исмәгыйлева Л.** (КФУ, ФМБИ) Фразеологизмнар составындагы парлы сүзләрнең лексик-семантик үзенчәлекләре
4. **Каримова Р.** (КФУ, ФМБИ) Татар теле һәм әдәбияты дәрәсләрендә аралашу күнекмәләрен үстерү
5. **Кыямова Л.** (КФУ, ФМБИ) “Ватаным Татарстан” газетасында мәкалә атамаларында инкяр жөмлөләр
6. **Леонтьева Т.** (КФУ, ФМБИ) Кайбыч районы Зур Тәрбит авылы керешеннәре сөйләмәндә географик атамалар
7. **Миргалеева А.** (КФУ, ФМБИ) Халык авыз ижатында саф кушма исемнәр
8. **Мифтахова И.** (КФУ, ФМБИ) Яна теманы аңлату этабында дифференциацияле биремнәр куллану
9. **Нәгыймова Ф.** (КФУ, ФМБИ) Татар матбугатында медицина атамаларының кулланышы
10. **Нуриманова Г.** (Казахстан, Актүбә) Коммуникативтік акт шеңберіндегі сөйлеу актіләрі
11. **Нурова Л.** (КФУ, ФМБИ) Татар телен укутуда заманча технологияләр куллануның әһәмияте
12. **Сагитов Р.** (ТюмГУ) Лексика охоты в Тоболо-Иртышском диалекте сибирских татар: названия животных и птиц
13. **Уразбахтина А.** (Башкортстан, БДПУ) Р. Миңнуллин шигырьләрендә сурәтләр чарасы буларак антонимнар
14. **Фазлыева И.** (КФУ, ФМБИ) Бизәнү эйберләре атамалары лексик-семантик төркемәндә алынма сүзләр
15. **Фәйзуллина Р.** (КФУ, ФМБИ) «Акчарлак» газетасының теле
16. **Хафизова Р.** (КФУ, ФМБИ) Табигать күренешләренә караган лексик состав
17. **Хәлилов А.** (КФУ, ИФМК) Татар һәм рус фразеологик әйтәлмәләрендә агач атамалары
18. **Шайдуллина Г.** (КФУ, ФМБИ) Пенза татарлары кыска жырларында кайбер ономастик материалның чагылышы

6 НЧЫ СЕКЦИЯ
ТАТАР ӘДӘБИЯТЫ: ӘДӘБИ-ЭСТЕТИК ЭЗЛӘНҮЛӘР

6 А СЕКЦИЯ
(*Татарстан ур., 2; 244 нче ауд.*)

Секция житәкчеләре:

Мотигуллина Әлфия Рухулловна – татар әдәбияты һәм укуыту методикасы кафедрасы доценты

Сибгатуллина Миләүшә Рафисовна – гомуми лингвистика, лингвокультурология һәм тәржемә белеме кафедрасы укуытучысы

Мөхәммәтшин Рузәл – гомуми лингвистика, лингвокультурология һәм тәржемә белеме кафедрасы аспиранты

Сәркатип:

Абдуллина Алия – татар филологиясе һәм мәдәниягара багланьшлар бүлеге магистранты

Чыгышлар:

Мәктәп укучылары

1. **Арсланова З.** (*Чүпрәле р-ны*) Көнбатыш диалектта алмашлыкларнын кулланылышы
2. **Әхмәтжанова А.** (*Бөгелмә*) Каюм Насыйри – әкиятче
3. **Габдрахманова Ч.** (*Актаныш*) А.Гыйләжев әсәрләренең теле
4. **Галиаскарова Г.** (*Әлмәт*) К.Булатованың ижатына бер караш
5. **Галиәхмәтова Ф.** (*Казан*) А.Хәлим ижатында тел бизәкләре
6. **Галләмова Д.** (*Тукай р-ны*) Әдәбиятта ана образы
7. **Гыйльфанов Ф.** (*Балтач р-ны*) Ф.Садриевның “Таң жиле” әсәрендә Нуриәсма образы
8. **Даутов Ш.** (*Яр Чаллы*) М.Гафури ижатында реализм
9. **Жәләлиева А.** (*Яшел Үзән р-ны*) Әсәрләрдә әдәби детальләрнең чагылышы
10. **Зайнагиева З.** (*Саба р-ны*) Г.Авзал ижатында сынландырулар
11. **Кәримуллина В.** (*Казан*) Г.Ибраһимовның “Алмачуар” һәм Ш.Әхмәдиевнен “Канатлы тай” хикәяләрендә милли идеал үзенчәлеге
12. **Мәрәншина Л.** (*Азнакай*) Фольклорда кош образы
13. **Мәтжанова Ч.** (*Казан*) Р.Харис ижатында символлар
14. **Мослахова Л.** (*Мөслим р-ны*) Әдәбиятта һәм фольклорда кош образы
15. **Рәхимжанова Э.** (*Саба р-ны*) Татар балалар әдәбиятында ат образы
16. **Сабиржанова З.** (*Казан*) К.Тинчурин һәм И.Бабель әсәрләрендә сугыш темасы
17. **Садриева Л.** (*Казан*) Н.Гыймәтдинова әсәрләрендә бүре образының вазифасы
18. **Салихова А.** (*Казан*) Шигърияттә шагыйрь образы

Студентлар һәм аспирантлар

1. **Абдрахманова А.** (КФУ, ФМБИ) Ф.Әмирхан ижатының лексик-семантик һәм стилистик үзенчәлекләре
2. **Абуталипова Ж.** (Казахстан, Актюбе) Поиски формы в современной казахской поэзии
3. **Акмалова З.** (КФУ, ИФМК) Т.Галиуллинның әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге
4. **Әхмәтвәлиева З.** (КФУ, ФМБИ) XIX гасыр суфичылык әсәрләренң теле: теоретик аспект
5. **Бикмуллина А.** (Казан, ТӘһСИ) Ә.Гаффар – хикәя остасы
6. **Гайфетдинова М.** (Яр Чаллы педагогия көллияте) К.Тинчуринның «Искәндәр» хикәясендә бакча образы
7. **Галиәхмәтова А.** (КФУ, ФМБИ) Татар фольклорында һәм әдәбиятында күке образы
8. **Галиәхмәтова Л.** (Казан, ТӘһСИ) З.Хәкимнең “Су төбәндә сөйгәнәм” комедиясе
9. **Гиндуллина Г.** (Башкортстан, БДПУ) И.Юзеев ижатында төсне белдерүче сүз-образлар
10. **Гыйльметдинова Н.** (КФУ, ФМБИ) З.Хөсниярның публицистик һәм әдәби тәнкыйть эшчәнлеге
11. **Илькаева А.** (КФУ, Алабуга филиалы) З.Зәйнуллин повестьларында сугыш темасы
12. **Искәндәрәва Ф.** (Башкортстан, БДПУ) Г. Бәширов ижатында фольклор элементларының чагылышы
13. **Исмәгыйлев И.** (Буа ветеринария техникумы) Ә.Рәшит һәм Р.Сәлах ижатында туган як образы
14. **Кадырова Г.** (КФУ, ФМБИ) Г. Исхакыйның “Ике йөз елдан соң инкыйраз” әсәре үзенчәлеге

6 НЧЫ СЕКЦИЯ ТАТАР ӘДӘБИЯТЫ: ӘДӘБИ-ЭСТЕТИК ЭЗЛӘНҮЛӘР

6 Б СЕКЦИЯ
(Татарстан ур., 2; 104 нче ауд.)

Секция житәкчеләре:

Гыйләҗев Таһир Шәмсеғалиевич – татар әдәбияты һәм укуыту методикасы кафедрасы доценты

Сибгаева Фирүзә Рәмзиловна – гомуми лингвистика, лингвокультуроология һәм тәрҗемә белеме кафедрасы доценты

Кузьмина Халисә Хатиповна – татар тел белеме һәм методикасы кафедрасы доценты

Сәркатип:

Котдусова Лилия – татар филологиясе һәм мәдәниягара багланьшлар бүлге магистранты

Чыгышлар:

Мәктәп укучылары

1. **Салахова Л.** (*Яр Чаллы*) Х.Туфан әсәрләрендә символлар
2. **Салихова Э.** (*Бөгелмә*) Р.Фәйзуллин шигъриятенә бер караш
3. **Сәетова Л.** (*Актаныш р-ны*) Матур әдәбиятта ат образы
4. **Сираҗиев Р.** (*Казан*) Г. Әпсәләмовның сугыш чоры хикәяләре
5. **Сираҗиева Г.** (*Биектау р-ны*) Рус һәм татар әдәбиятларында Су анасы образы
6. **Фаррахова Л.** (*Актаныш р-ны*) Поэзиядә каен образы
7. **Фәйзелхакова Р.** (*Мөслим р-ны*) Әдәбият дәрәсләрендә сүзлек өстендә эшләү
8. **Фәрдиева И.** (*Казан*) Хәрәмзинен “Мәхәббәтнамә” әсәре
9. **Фәсхтдинов И.** (*Казан*) Т.Миңнуллинның “Саташу” драмасында әхлак мәсьәләләре
10. **Хәбибуллина Э.** (*Питрәч р-ны*) М.Колыйның “...Яз кебек йәшлек китәр” хикмәте
11. **Хәсәншина Р.** (*Казан*) Н.Гыйматдинованың “Парлы ялгыз” әсәрендә рухи ялгызлык фәлсәфәсе
12. **Хөсәенова Э.** (*Биектау*) Бүгенге татар әдәбиятында хикәя жанры
13. **Шакирова Ә.** (*Аксубай р-ны*) Г.Әпсәләмов иҗатында батырлык темасы
14. **Шәвәлиев Ф.** (*Казан*) Хәзерге татар поэзиясендә мифологик мотивлар
15. **Шәмова А.** (*Актаныш р-ны*) Балалар шигъриятендә ат образы
16. **Юсупова А.** (*Биектау*) Поэзиядә жил образы
17. **Якупова Д., Якупова К.** (*Казан*) Ф.Шәфигуллин әсәрләрендә балалар дөньясы

Студентлар һәм аспирантлар

1. **Ногманова Р.** (КФУ, ИФМК) Н.Исэнбэт драмаларында фольклор традицияләре
2. **Нуриева Г.** (КФУ, Алабуга филиалы) Ш.Камал һәм М.Горький ижатларында новелла жанры
3. **Сабиржанова А.** (КФУ, ФМБИ) Р.Зәйдулланың “Шул булды эш...” драмасында Тукай образы
4. **Садыйкова А.** (КФУ, ФМБИ) Г.Сабитовның хикәяләрендә образлар системасы
5. **Садыйкова А.** (Яр Чаллы педагогия көллияте) Ф.Садриевның «Рәхмәт, әтием!» хикәясенә тәрбияви роле
6. **Фәйрушина М.** (Яр Чаллы педагогия көллияте) С.Жәләннең «Дим буенда» повестенда романтик мэхәббәт сурәтләнеше
7. **Хамматуллина И.** (Яр Чаллы педагогия көллияте) Ә.Еникинең «Әйтелмәгән васыять» хикәясендә ата-ана хакын хаклау темасы
8. **Хәбибуллина Л.** (КФУ, Алабуга филиалы) Татар әдәбиятында кош образы
9. **Хәмидуллина З.** (Арча педагогия көллияте) Н.Гыйматдинованың “Хатыннар сагышы” повестенда жан сагышы төшенчәсе
10. **Хәсәнова Р.** (КФУ, ФМБИ) К.Кәримовның “Ком сәгәте” әсәрендә “су” концепциясе
11. **Хөсәенова Ф.** (КДМУ) Кош образының әсәрләрдә кулланылышы
12. **Хөснуллина Г.** (КФУ, ФМБИ) Ч.Айтматовның “Анам кыры” повесте һәм татар әдәбиятында уртак мотивлар
13. **Шамсутдинов Р.** (КФУ, ИФМК) Особенности анализа текста литературного произведения
14. **Шамшетдинова Э.** (КФУ, ИФМК) Образ коня в казахской мифологии
15. **Яхшисарова Г.** (Башкортстан, БДПУ) Балалар әдәбиятында Бөек Ватан сугышы